

satte. I medfør af bekendtgørelsens § 4 må stav kun bæres, hvis der konkret foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af stav kan blive nødvendig, og udlevering af stav kan kun ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil.

Efter magtanvendelsesbekendtgørelsens § 8 er det institutionens leder eller den, som bemyndiges dertil, som kan træffe afgørelse om anvendelse af magt over for indsatte. Tillader forholdene i det enkelte tilfælde ikke, at man afventer denne beslutning, træffer den tilstedeværende fængselsfunktionær, som er ansvarlig for det pågældende tjenesteområde (f.eks. en afdeling i et arresthus eller fængsel), beslutning om anvendelse af magt. I disse tilfælde skal institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, så hurtigt som muligt underrettes om det passerede, bl.a. med henblik på at vurdere, om beslutningen om magtanvendelse var berettiget.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Peberspray er en væske, der består af et peber-ekstrakt, og som ved hjælp af en drivgas sprøjtes mod den, som den koncentrerede stråle rettes imod. Det aktive stof i peberspray er capsaicin (oleoresin capsicum).

Pebersprayen udsender en tynd, komprimeret stråle, som virker i en afstand af op til 6-7 meter. Pebersprayen skal ramme den pågældende i ansigtet/pannen for at virke optimalt og forårsager akut øjenkrampe med deraf følgende midlertidig blindhed, som varer i ca. 30-45 minutter, og peberspray er derfor effektivt som middel til pacifisering. Virkningen indtræffer øjeblikkeligt, selv hvis den pågældende har lukket øjnene under påvirkningen, fordi pebersprayen vil virke, når vedkommende blinker med øjnene. Foruden akut øjenkrampe giver peberspray sven i huden, irritation af slimhinderne og hoste, og desuden vil den pågældende, der rammes, blive desorienteret og føle ubehag.

Ved anvendelse af peberspray kan der ydes førstehjælp til den ramte ved at skylle ansigtet og øjnene med vand, gerne i et stykke tid, da det lindrer smerterne og skylles peberpartiklerne væk. Desuden kan den pågældende beroliges med, at virkningen forsvinder helt efter ca. 2 timer, men hvis ansigtet og øjnene skyles, forsvinder smerterne efter ca. 45 minutter.

3.2. Der blev i 2006 iværksat en forsøgsordning med anvendelse af peberspray som magtmiddel i visse politikredse. Erfaringerne fra denne forsøgsordning viste, at peberspray er egnet som magtmiddel for politiet, og at peberspray er et værdifuldt supplement til de magtmidler, som politiet allerede råder over. For-

søgsordningen viste, at peberspray i tilspidsede situationer kan overflødiggøre anvendelsen af mere indgribende magtmidler og dermed medvirke til, at der sker færre skader under anholdelser mv. På baggrund af erfaringerne fra forsøgsordningen er peberspray indført som magtmiddel i politiet pr. 1. januar 2008, jf. bekendtgørelse nr. 1430 af 11. december 2007 om ændring af bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler mv.

Der er ved den nævnte bekendtgørelse fastsat nærmere regler om anvendelse af peberspray i politiet. Efter bekendtgørelsens § 25 a må politiet kun anvende peberspray med henblik på at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person, at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller helbred, at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg, at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand, eller at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres passiv modstand, såfremt tjenestehandlingens gennemførelse skønnes uopsættelig, og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet.

For peberspray tages i brug mod en person, skal den pågældende så vidt muligt orienteres om, at politiet har til hensigt at bruge peberspray, hvis ikke politiets påbud efterkommes, og det skal så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet, jf. bekendtgørelsens § 25 b. Desuden skal politiet efter bekendtgørelsens § 25 c så vidt muligt og i fornødent omfang tilbyde at afhjælpe gener, der er forårsaget af, at en person har været udsat for peberspray. Har politiets brug af peberspray mod en person medført gener, der skønnes at kræve lægehjælp, skal den pågældende straks undersøges af en læge. Endelig må der efter bekendtgørelsens § 25 d kun anvendes typer af peberspray, som er godkendt af Rigspolitiet.

3.3. Peberspray har endvidere været anvendt som magtmiddel i den svenske kriminalforsorg siden 2006, og der er fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray i foreskrifter og almæne råd af 25. januar 2006 om anvendelse af pepparspray (OC-spray) i Kriminalvården.

Efter forskriftens § 2 må peberspray anvendes efter de generelle regler om magtanvendelse (kapitel 24, § 2 i den svenske straffelov (brottsbalken)). Efter disse regler kan magtanvendelse i visse nærmere angivne tilfælde finde sted, hvis dette under hensyn til omstændighederne skønnes forsvarligt for at gennemføre en tjenestehandling mv. Magtanvendelse må dog ikke ske, hvis mindre indgribende midler er tilstrækkelige